

Audacity 1.2

Volně dostupný zvukový editor Audacity umožňuje nejen přímé nahrávání zvuku a převod hudebních souborů. Hravě si poradí například se stříháním, spojováním a vzájemným mixováním zvukových stop. Navíc je vybaven velkým množstvím efektů, pomocí kterých můžete odstraňovat šum nebo provádět další zajímavé úpravy.

Připravila: Jana Andrášková

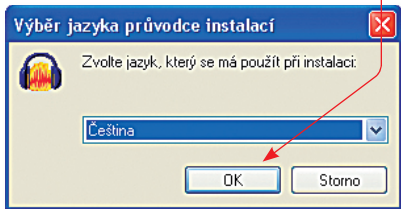
obsah

1. Instalace programu
2. Instalace doplňků
3. První spuštění
4. Nahrávání zvuku pomocí mikrofону
5. Stříhání zvukové stopy
6. Mixování několika stop
7. Jak aplikovat efekt
8. Jak si poradit se šumem
9. Uložení projektu a export dat

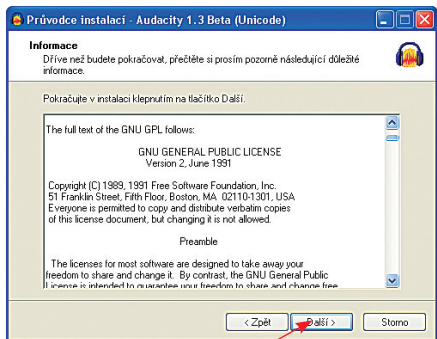
Instalace programu

Instalace programu Audacity je velmi jednoduchá a určitě ji zvládne každý i bez předchozích zkušeností. Instalační soubor k nejnovější verzi této aplikace naleznete na aktuálním CD JNP 11/09. Vložte CD do mechaniky počítače a chvíli počkejte, než se zobrazí úvodní nabídka.

Klepněte na odkaz **Téma čísla** a pak vyberte možnost **Audacity**. Klepnutím na tlačítko **Otevřít** spustíte instalaci. V prvním dialogu zvolte jazyk, který se má použít během instalace. Ve výchozím stavu již bude přednastavena možnost **Čeština**, kterou jen potvrďte tlačítkem **OK**.

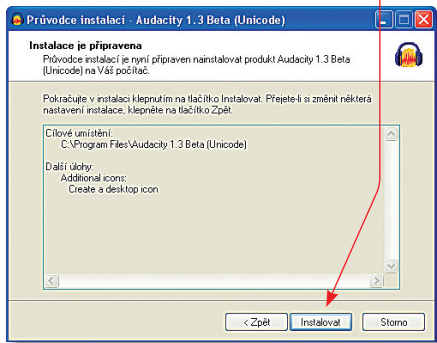

Dále se otevře okno průvodce, který vás provede celou instalací krok po kroku. Klepnutím na tlačítko **Další** zobrazíte informace týkající

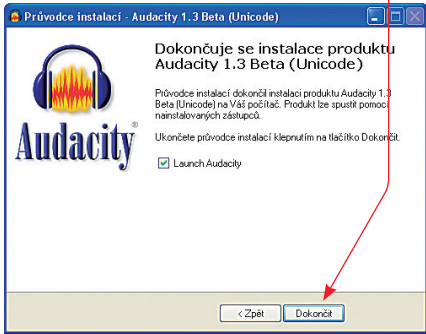

se používání programu. ■ Opět klepněte na tlačítko **Další**. Program Audacity se jako většina jiných programů automaticky instaluje do složky **Program Files** na disku C (případně jiném). Toto umístění stačí opět jen potvrdit klepnutím na tlačítko **Další**.

Chcete-li na pracovní ploše vytvořit ikonu pro rychlé spuštění tohoto programu, nechte zaškrtnuté políčko **Create a desktop icon** a klepněte na tlačítko **Další**. V tuto chvíli již bude instalace programu připravena a spustit ji můžete klepnutím na tlačítko **Instalovat**.

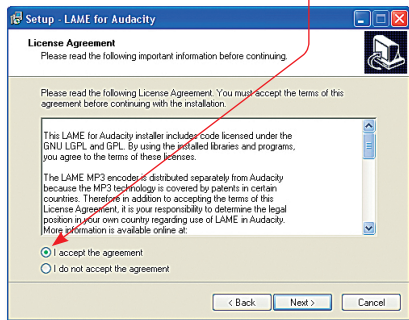
Chvíli počkejte, než se instalace dokončí, a v okně s průvodcem klepněte na tlačítko **Další**. V poslední části doporučujeme ponechat zaškrtnuté políčko **Launch Audacity**, které umožní automatické spuštění programu. Celý proces ukončete klepnutím na tlačítko **Dokončit**.

Instalace doplňků

Chcete-li v tomto programu exportovat soubory do oblíbeného formátu MP3, budete navíc potřebovat doplněk s názvem **Lame MP3 Encoder**, který rovněž naleznete na CD JNP. Instalace tohoto doplňku se velmi podobá instalaci samotného programu. Instalaci spustíte tlačítkem **Otevřít**.

Otevře se dialogové okno, ve kterém klepněte na tlačítko **Next**. V další části zaškrtněte políčko **I accept the agreement**, čímž potvrdíte souhlas s licenčními podmínkami. ■ Další kroky

instalace vždy jen potvrdíte klepnutím na tlačítko **Next** a v poslední fázi klepněte na tlačítko **Install**. Celý proces ukončíte klepnutím na tlačítko **Finish**.

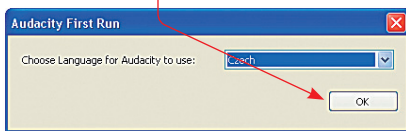
Dále vám doporučujeme nainstalovat si také doplněk s názvem **FFmpeg import/export**, který rozšíří práci v programu Audacity o řadu dalších audio formátů (např. AC3, WMA, M4A) a umožní vám importovat hudbu také z video souborů.

Tlačítkem **Otevřít** spustíte instalaci tohoto doplňku, který také naleznete na aktuálním CD JNP. Všechny části průvodce stačí potvrdit tlačítkem **Next** a v závěru klepněte na tlačítko **Install**. Instalaci doplňku **FFmpeg import/export** ukončete klepnutím na tlačítko **Finish**.

Prslušné knihovny nainstalovaných doplňků bude potřeba lokalizovat přímo v programu. V nabídce **Úpravy** proto zvolte příkaz **Preferences (Nastavení)**. Otevře se dialogové okno, v jehož levé části klepněte na odkaz **Libraries (Knihovny)**. Ve skupinových rámečcích **Knihovna pro export do MP3** a **FFmpeg Import/Export Library** klepněte vždy na tlačítko **Locate** a potvrdte nastavené umístění souboru s příponou **.dll** klepnutím na tlačítko **OK**. ■ Nastavení celého dialogu potvrdíte klepnutím na další tlačítko **OK**.

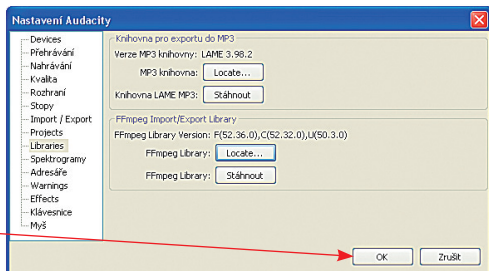
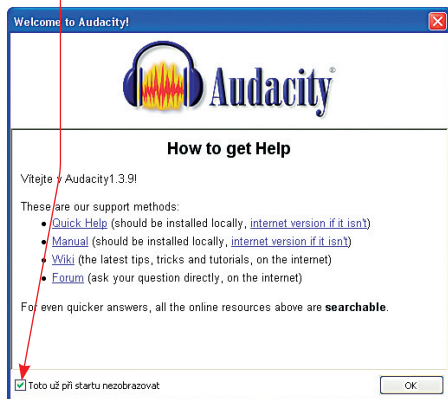
První spuštění

Při prvním spuštění programu budete nejprve dotázáni na výběr jazyka. V seznamu dialogového okna ponechte možnost **Czech** a klepněte na tlačítko **OK**. ■ Překlad editoru Audacity

bohužel není úplný a během práce narazíte na některé volby či příkazy, které zůstaly v angličtině.

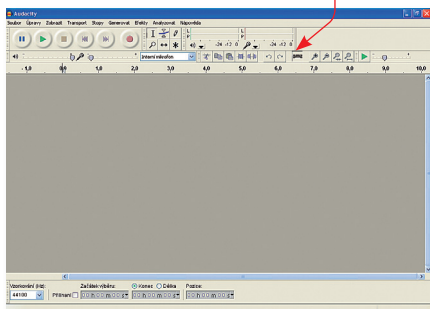
Dále se otevře úvodní okno programu Audacity se základními informacemi. Pokud si nepřejete toto okno zobrazovat pokaždé, když spustíte editor, zaškrtněte políčko **Toto už při startu nezobrazovat** a klepněte na tlačítko **OK**. ■

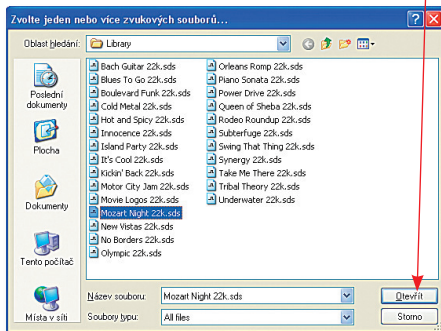
Najedete-li kurzorem myši na některé tlačítko ovládacího panelu, zobrazí se vám titulky s textovým popisem funkce.

Samotné prostředí programu Audacity je velmi jednoduché a má intuitivní ovládání. Většina příkazů je navíc v češtině. Pod panelem nabídek se nachází několik panelů nástrojů. ■ Pokud zde

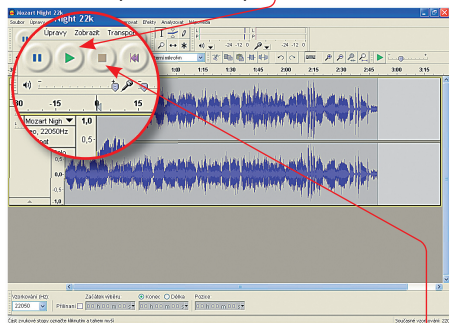
některý panel v budoucnu nenajdete, zvolte v nabídce **Zobrazit** příkaz **Toolbars** a v zobrazeném seznamu označte myší panel, u kterého se nezobrazuje symbol fajfky.

První věc, kterou musíte provést, je načtení zvukového záznamu. To lze provést hned několika způsoby. Stisknete klávesovou zkratku **Ctrl + O** nebo v nabídce **Soubor** zvolíte příkaz **Otevřít**. V dialogovém okně vyhledejte a označte příslušný soubor a klepněte na tlačítko **Otevřít**. ■

Vybraný audio soubor lze také jednoduše přetáhnout myší do okna programu.

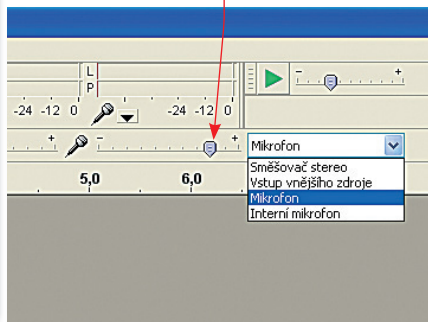
Otevřenou zvukovou stopu přehrajete klepnutím na tlačítko **Play**, které se nachází na ovládacím panelu nástrojů. ■ Tlačítko **Zastavit**

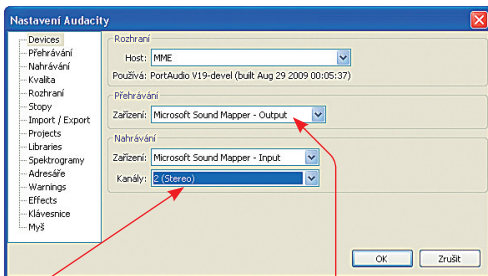
slouží k pozastavení a opětovnému spuštění zvuku, tlačítkem **Stop** přehrávání ukončíte. ■

Nahrávání zvuku pomocí mikrofону

Před samotným nahráváním zvuku (např. mluveného slova) připojte mikrofón k počítači. Příslušná zdířka se většinou nachází v zadní části počítače a je u ní zobrazena podobná ikona jako na konektoru. V programu Audacity stisknete klávesovou zkratku **Ctrl + N**, čímž vytvoříte nový projekt. Na mixážním panelu vyberte z rozbalovacího seznamu položku **Mikrofón** a nastavte vstupní hlasitost tažením posuvníku směrem doprava, aby nahrávaný zvuk nebyl příliš tichý. ■

V nabídce Úpravy zvolte příkaz Preferences (Nastavení) nebo stiskněte klávesovou zkratku **Ctrl + P**. Otevře se dialogové okno **Nastavení Audacity**. V levé části klepněte na odkaz **Devices** a ve skupinovém rámečku **Přehrávání** vyberte ze seznamu **Zařízení** položku **Micro-**

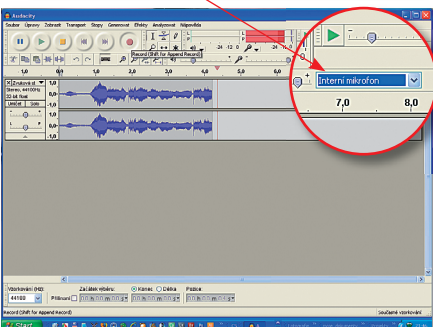

soft Sound Mapper – Output.

Ve skupinovém rámečku **Nahrávání** zvolte v seznamu **Zařízení** možnost **Microsoft Sound Mapper – Input** a v seznamu **Kanály** pro nahrávání ve dvou kanálech zvolte položku **2 (Stereo)**. Nastavení potvrďte klepnutím na tlačítko **OK**. Nahrávání spustíte tlačítkem **Nahrávat (Record)** na ovládacím panelu nástrojů. Tlačítkem **Stop** jej pak ukončíte.

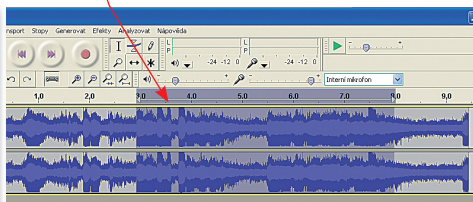

Zvuk můžete většinou nahrávat také přes interní mikrofon počítače. Na mixážním panelu vyberte z rozbalovacího seznamu položku **Interní mikrofon.**

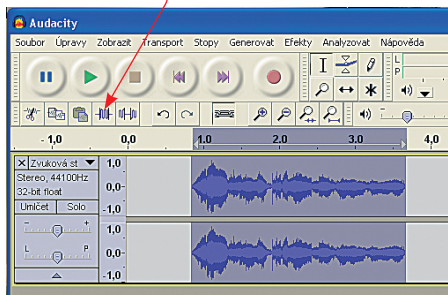
Střihání zvukové stopy

Pokud si přehrajete zaznamenaný zvuk, tak zřejmě zjistíte, že některé jeho části by bylo vhodné odstranit. Přidržte levé tlačítko myši a tažením označte tu část stopy, kterou si přejete vymazat. Označený výběr je možné dále

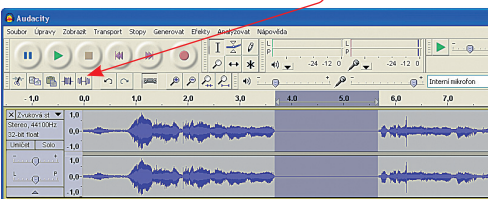

rozšiřovat na obě strany kurzorem ve tvaru ruky. Nakonec stiskněte tlačítko **Delete** nebo klávesovou zkratku **Ctrl + K**.

Chcete-li v nějakém audio záznamu zachovat pouze vyznačený výběr a ostatní části smazat, klepněte na Editačním panelu nástrojů na tlačítko **Oříznout** nebo stiskněte klávesovou zkratku **Ctrl + T**. Někdy je potřeba označený

výběr stopy zaměnit za ticho. K tomuto účelu slouží buď tlačítko **Ticho** na stejném panelu, nebo klávesová zkratka **Ctrl + L**.

Záznam můžete v libovolném místě také rozdělit. Klepněte myši do určité části stopy a v nabídce Úpravy zvolte příkaz **Rozdělit**, případně **Rozdělit a nový**. Rozdělení lze provést také na výběru. V tomto případě použijte příkaz **Rozdělit a vymazat**.

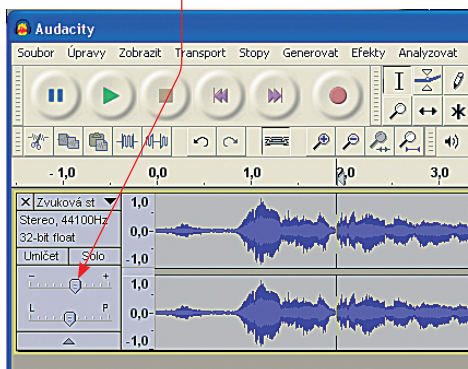
Někdy je zase potřeba určitou část záznamu zkopírovat či přesunout na jiné místo. Opět nejprve označte část stopy myši. Zkopírování provedete stiskem klávesové zkratky **Ctrl + C**, přemístění stiskem kombinace kláves **Ctrl + X**. Klepněte myši do části záznamu, kam si přejete výběr vložit, a stiskněte kombinaci kláves **Ctrl + V**.

Každou provedenou akci vrátíte rychle zpět stiskem klávesové zkratky **Ctrl + Z**.

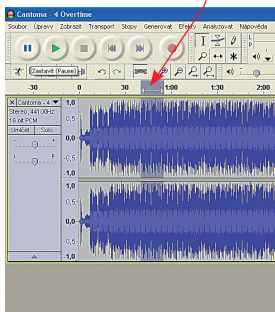
Mixování několika stop

Několik zvuků lze také míchat dohromady. Například když potřebujete mluvené slovo doplnit hudbou. U záznamu slova nejprve upravte jeho hlasitost. To provedete vodorovným táhlem mezi symboly **+** (plus) a **-** (minus) v levé části (záhlaví) stopy.

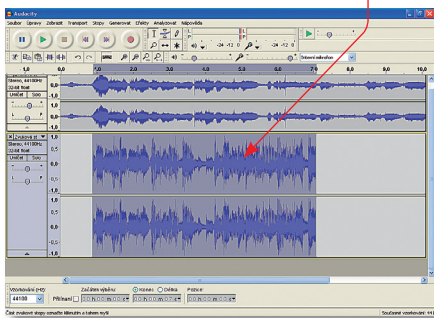
Do takto připraveného projektu přidejte novou stopu. V nabídce **Stopy** klepněte na příkaz **Add New (Přidat nový)** a pak **Stereo stopa**, případně **Nová stopa**. Otevřete soubor

s hudební nahrávkou a označte výběr, který budete chtít použít. Vybranou část zkopírujete

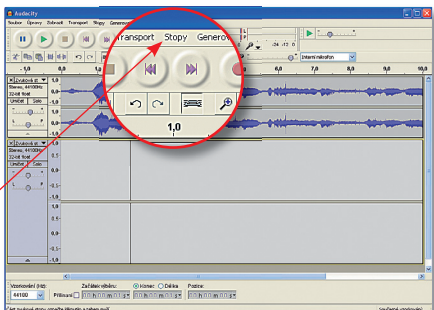
stiskem klávesové zkratky **Ctrl + C**.

Přepněte se zpátky do projektu se záznamem slova, klepněte myši do určité části nově přidané stopy a stiskněte kombinaci kláves **Ctrl + V**. Vlo-

žený zvuk ještě posuňte v čase, aby se přesně překrýval se záznamem slova. Na panelu nástrojů klepněte na tlačítko **Časový posuv** a levým tlačítkem myši posuňte vložený záznam tak, jak potřebujete.

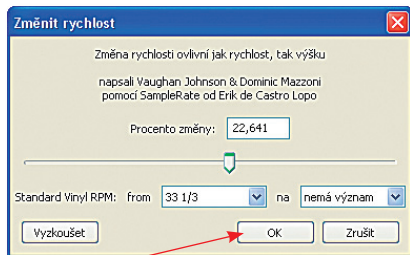
Na začátek nové stopy lze vložit také ticho, tón nebo šum. Klikněte na začátek stopy a v nabídce **Generovat** zvolte příkaz **Ticho** nebo **Šum**. Otevře se dialogové okno, ve kterém nastavíte délku, případně další vlastnosti, a klepněte na tlačítko **OK**.

Jak používat efekty

Zvukový soubor můžete snadno vylepšit některým z efektů. Nejprve si v hlavním okně programu označíte myší určitou část zvukové stopy. Chcete-li rychle označit celou stopu, stisknete klávesovou zkratku **Ctrl + A**. Seznam efektů naleznete v nabídce **Efekty**.

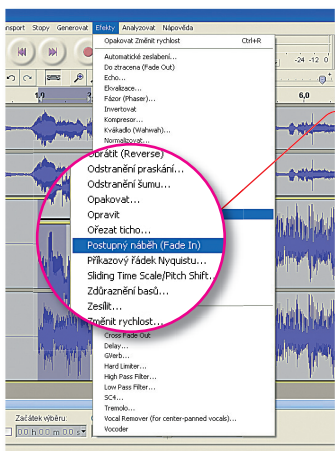
Zajímavým efektem je například úprava rychlosti. V nabídce **Efekty** vyberte příkaz **Změnit rychlost**. Otevře se dialogové okno, ve kterém upravíte rychlost tažením posuvníku **Procento změny směrem doprava (zrychlení)** nebo doleva (zpomalení), a klepnete na tlačítko

ko **OK**. ■ Chvilí počkejte, než se efekt nastaví, a pak si skladbu znovu přehrajte.

Užitečným efektem je postupné přidávání či ubírání hlasitosti, například na začátku či konci stopy. Vyberte myší část záznamu, která se nachází na začátku stopy a v nabídce **Efekty**

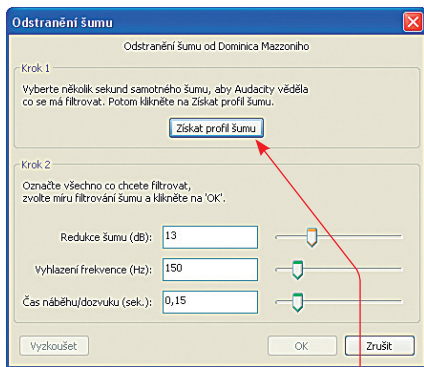
zvolte příkaz **Postupný náběh (Fade In)**. ■ Na konec stopy zase aplikujte efekt **Do ztracena (Fade Out)**.

Jak si poradit se šumem

Téměř v každé zvukové nahrávce se vyskytuje šum, kterého se budete chtít zbavit. Bohužel je smíchán se zvukem, který si zároveň přejete zachovat. Odstraňování šumu vždy probíhá ve dvou krocích. Nejprve je nutné načíst šum z nějakého tichého místa (např. mezery mezi slovy), teprve pak jej můžete odstranit z celé stopy.

Označíte část stopy, kde je výrazný šum, a v nabídce **Efekty** zvolíte příkaz **Odstranění šumu**. Otevře se dialogové okno, ve kterém

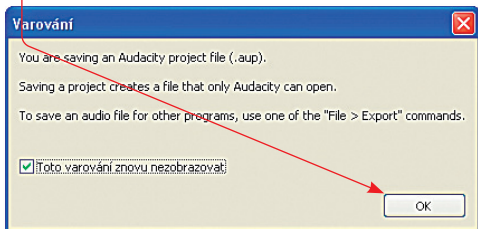
klepnete na tlačítko **Získat profil šumu**. ■ Dále označíte část stopy, případně stopu celou, a stejným způsobem otevřete dialogové okno **Odstranění šumu**. Ve skupinovém rámečku **Krok 2** nastavte míru odfiltrování šumu. Táhlo u volby **Redukce šumu** posuňte mírně směrem doleva a klepnete na tlačítko **OK**. Pokud nejste s výsledkem spokojeni, stisknete klávesovou zkratku **Ctrl + Z** a celý postup pro odstranění šumu zopakujete s jinými hodnotami.

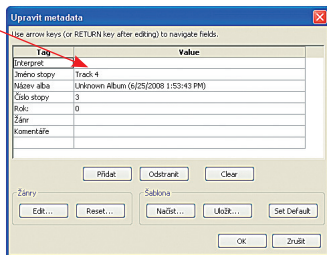
Zajímavých výsledků dosáhnete, pokud v různých částech zvukového záznamu nastavíte různé typy efektů.

Uložení projektu a export dat

Chcete-li se v budoucnu vrátit k úpravám projektu, uložte soubor ve formátu AUP (Audacity project file). V nabídce **Soubor** vyberte příkaz **Uložit projekt** nebo stiskněte klávesovou zkratku **Ctrl + S**. Při prvním ukládání se zobrazí dialog s varováním, ve kterém zaškrtněte políčko **Toto varování znovu nezobrazovat** a klepněte na tlačítko **OK**. V dalším okně zvolte umístění souboru, vložte jeho pojmenování a klepněte na tlačítko **Uložit**.

Další možností je exportovat soubor do oblíbeného formátu MP3. V nabídce **Soubor** zvolte příkaz **Exportovat**. Automaticky se otevře dialogové okno **Upravit metadata**, ve kterém lze do souboru doplnit komentáře či informace o autorovi. Metadata nejsou povinná, proto stačí, když rovnou klepnete na tlačítko **OK**.

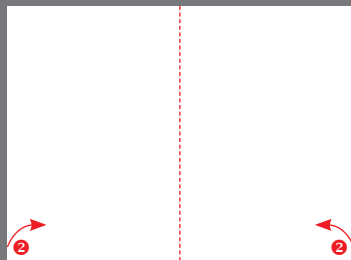

V dialogovém okně **Exportovat soubor** zvolte složku pro umístění do pole **Název souboru** vložte pojmenování. Klepněte na šipku u políčka **Uložit jako typ** a v rozbaleném seznamu označte možnost **Soubory MP3**. Pak už jen stačí klepnout na tlačítko **Uložit** a chvíli počkat, než skončí export dat.

Nástroje pro ladění Windows sice dokážou mnohé vylepšit, při nesprávném používání si ale naopak zadělávají na pořtíže. Mnohdy navíc nekomunikují v češtině, což problémy ještě zvýrazní. Naše příští příručka vám pomůže překonat všechny nesnáze a získat tak možnost systém pročistit a zrychlit.

Postup složení příručky

- 1 Vytrhněte prostřední dvoulíst
- 2 Sklopte dvoulíst k sobě
- 3 Ustříhňte spodní část

